

Monostori pletykaüző bírmondó

2015. április - május - június

ELBALLAGTAK...

POLGÁRMESTER VÁLASZOL

Tisztelt Polgármester Úr!

Aki a kérdéseket felteszi:

Sáfrányné Félegyházi Beáta könyvtáros

Aki válaszol: Szabó József polgármester

Kérdés: Kezdjük ismét a Buszvárók kérdésével. Az előző újságban írtuk, hogy április 23-án lesz a műszaki átadás. Az a kérdés megtörtént-e az átadás és sikeres volt-e, valamint a buszok mikor állnak meg az új megállóknakban?

Válasz: Sajnos, a kivitelező kérésére, el lett halasztva a műszaki átadás! Szerződés módosítást kértek, melyben a befejezési határidőnek 2015. szeptember 30-át jelölték meg. A buszok csak majd ezek után fognak az új megállóhelyeken megállni, de hogy pontosan mikor még nem tudjuk. Itt jegyezném meg, hogy én is hallottam kárörvendő lakosokról, akik azt terjesztik, hogy az Önkormányzat hozzá nem értése miatt nem veszik át a busz megállókat, mert nincsenek buszöblök stb. El kell keserítem ezeket a „monostori lakosokat”, nem az Önkormányzat tervezte a megállókat, hanem tervező! Nem az Önkormányzatnak kell ellenőrt játszania, hanem

van felelős műszaki vezető, és van műszaki ellenőr minden beruházásnál, így ennél is! A lényeg nem az Önkormányzatunk miatt nincs még meg a használatba vételi engedélye a megállóknak és a váróknak!

Kérdés: Végre birtokba vehettük a felújított Egészségházat! Lesz esetleg valamilyen változás a szolgáltatásokban?

Válasz: A lakosok igényeit figyelembe véve a Gyógyszertárat szeretnénk, ha minden munkanap nyitva lenne, lehetőleg 8 órától 14 óráig, valamint remélem a fogorvosnak is sikerül minden engedélyt beszereznie és hamarosan elkezdheti a rendelést!

Kérdés: Visszatérő kérdés, hogyan áll a csatornázás?

Válasz: Az I-es ütembe tartozó utcákban elkészült a hálózat és az udvari beállások, még néhány áttemelő beépítése van hátra, hogy teljesen kész legyen a rendszer. A kivitelező tájékoztatása szerint augusztus végén szeptember elején el lehet kezdeni a lakásoknak a rákötéseit az udvari csonkokra. Azt, hogy pontosan mikor, melyik utcában lehet kezdeni, a kivitelező jelzésére, szórólappal fogjuk tájékoztatni az érintett lakosokat!

A DEBRECENI VÍZMŰ ZRT, MINT SZOLGÁLTATÓ A KÖVETKEZŐ KÉRÉSSSEL FORDUL A LAKOSSÁG FELÉ:

A Debreceni Vízmű Zrt., mint leendő üzemeltető egyszeri 10.000 Ft-os díj ellenében kioktatja a kivitelezőt, az udvari hálózat építésének műszaki követelményeiről, a kivitelezési munkákhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatok elvégzéséről (ingatlan tulajdonos neve, a kivitelezés dátuma, fotók a csomópontokról.) A kivitelező számlát állít ki a munkájáról, és egyben garanciát is vállal, a működő képességéért. A kivitelező vállalja, hogy nem köt be csapadékvizet, és egyéb olyan szennyvizet, pl. trágyatároló, stb. amelyek nem közcsatornába valóak. A kivitelezők munkáját a Debreceni Vízmű Zrt. szűrőpróba szerűen ellenőrzi, és a hiányosságokat jelzi, amit a kivitelezőnek ki kell javítania. Amennyiben az ingatlantulajdonos a kioktatott kivitelezőtől rendeli meg az udvari hálózat kiépítését, úgy a Debreceni Vízmű Zrt. nem számol fel Szakfelületesi díjat, a kivitelező által dokumentált megvalósulás alkalmas közüzemi szerződés kötésre. Amennyiben az adott ingatlantulajdonos nem az oktatott kivitelezőt választja, hanem más kivitelezőt, vagy önerőben építi

meg az udvari hálózatot, úgy az ingatlantulajdonos köteles az udvari hálózat elkészülését bejelenteni, és kérni a Debreceni Vízmű Zrt. helyszíni ellenőrzését, és igazolásának kiadását a közüzemi hálózathoz való csatlakozáshoz. Ebben az esetben az ingatlantulajdonosnak be kell fizetnie bruttó 5.900 Ft/ingatlan szakfelületesi díjat. A szakfelületeset, és az ellenőrzést a Debreceni Vízmű Zrt. csatornahálózati üzemének szakemberei végzik el, helyszíni kiszállás keretében. A helyszíni szemle alkalmával ellenőrzésre kerül, az udvari hálózat vízvezető képessége, a tisztítóidom szennyvezetés mentessége (törmelék, föld befolyás mentes állapot) valamint a csapadékvizek bevezetési tilalmának való megfelelés. Az ellenőrzésről jegyzőkönyv készül, és ez teremti meg a lehetőségét a szolgáltatási szerződés megkötésének. A Debreceni Vízmű Zrt. nem köt szolgáltatási szerződést olyan ingatlantulajdonossal, aki nem rendelkezik: vagy az oktatott kivitelező által kiállított igazolással, vagy a Debreceni Vízmű Zrt. csatornahálózati üzeme által kiállított jegyzőkönyvvel. A szerződés nélküli szenny-

nyvízbevezetés, szabálytalan közműhasználatnak minősül, amelynek súlyos anyagi következménye, az ilyen esetekben kiszámlázásra kerülő kötbér.

Ehhez kapcsolódóan tisztelettel kérem a kedves lakosokat, a fent leírtak betartását, illetve már lehet olyat hallani, aki a fúrott kútjából kívánja a vizet a fürdőszobába, a WC-be bevezetni, ezzel csökkentve a víz és a csatorna számlájának az összegét! Ne tegyék! Ha összekötik a „rendes” vízvezetékekkel, akkor azon keresztül a település egész vízhálózatát elszennyezhetik, betegségeket, fertőzéseket okozva ezzel. Ebben az esetben a teljes hálózat mosatása, fertőtlenítése, felülvizsgálata szükséges, melynek a költsége a szennyezőt terheli, valamint számíthat nagyon komoly bírságra is!

Kérdés: Volt szó Monostori II-es ütemről is. Ez hogyan áll?

Válasz: Igen, ez a II-es ütem tartalmazza azokat az utcákat, utca végeket, amelyek az első ütemből kimaradtak. Sokat haladtunk ebben is előre, már csak egy engedélyt várunk, ha az is megérkezik, és a kivitelező vállalja, hogy legkésőbb 2015. november 30-ig a II-es ütemet befejezi, akkor azonnal el lehet kezdeni a munkálatokat! Én nagyon bízom benne, mert így szinte 100%-os lenne Monostorpályi csatornázottsága!

Kérdés: Hogyan kell a kivitelezőknek az utakat helyre állítani?

Válasz: A csatorna pályázat csak sávós javítást tesz lehetővé, tehát amit felbontottak csak azt kell és lehet helyreállítani. De, az alap kiindulás az utca eredeti állapota, ha aszfaltos utca volt, akkor aszfaltos kell legyen a helyreállítás után is, az útalapos utca, útalapos kell legyen, stb.. Olyan utcában, ahol a munkálatok során eltűnt az aszfaltréteg, pl. Debreceni utca, ott teljes szélességben kell az aszfaltot helyreállítani. Ugyanígy teljes szélességben kell a Közút kezelésében levő utcákat is /Kossuth, Bajcsy Zs. utcák/ újra aszfaltozni.

Kérdés: Továbbra is foglalkoztatja az embereket a szemétszállításban bekövetkezett változások, melyet néhányan szóvá is tettek, hogy pl. sérelmesnek találják a mérést! Mi erről Polgármester Úr véleménye?

Válasz: Valóban, hozzám is érkezett néhány megkeresés szemétszállítással kapcsolatban, telefonon, személyesen, írásban. Az előző újságban elég részletesen elmondtam mi miért van és miért történik. Nem szeretném megismételni, aki akarta elolvasta

és megértette, aki nem, vagy nem akarja megérteni, annak elmondhatjuk, leírhatjuk ötször, tízszer akkor sem fog menni! DE, vannak olyan felvetések, melyekkel kell foglalkozni, és ezért örülök annak, ha valaki akár személyesen, akár írásban megkeres bennünket és partnerként lehet megbeszélni a dolgokat. A rendeletünk elfogadása előtt többször volt téma testületi gyűléseken, volt közmeghallgatás a szemét szállítás ügyében, ott is elmondhatták volna a kedves lakosok az észrevételeiket, de jobb későn, mint soha!

Kérdés: Milyen felvetésre gondol Polgármester Úr!

Válasz: Például az idős pelenkás betegekre, lakosokra, akiknek minden alkalommal a használt pelenkák miatt többlet súlyú a zsákjuk, vagy kukájuk. Erre kell megoldást találnunk, hogy az Önkormányzat hogyan tud nekik segíteni! Remélem, találunk rá, mindenki számára elfogadható megoldást. Az, hogy valakinek ki kell fizetnie azt a szemetet is az biztos, de hogy az ki lesz /gyanítom az Önkormányzat/, és milyen formában, milyen feltételekkel, ezt kell a jogszabályokkal összhangba hozva a rendeletünkbe módosítással beépíteni! A másik dolog a mérés, melyről amikor először beszéltünk is tudtuk, hogy a legjobb megoldás a kukák azonosítására szolgáló vonalkód, vagy chip, valamint a kukásautóra szerelt olyan mérési rendszer, mely elvégzi a kuka azonosítását, a benne levő szemét mérését és ezt továbbítja a számlázó rendszer felé. Ennek a kiépítésére 1 db kukásautó esetén is 7,5 millió Ft-tól felfele kaptunk árajánlatokat. A mostani megoldás egy sokkal egyszerűbb és olcsóbb, melyet sajnos a kényszer szült. Míg az AKSD idején azért háborogtak emberek, hogy nincs is szemetük, most azért mert a heti 10 kg-ba nem férnek bele! Azt gondolom, mindenki érzi, hogy valahol valaki nem mondott igazat! Emiatt kényszerült a szolgáltató a mérésnek legalább ezt az egyszerűbb formáját bevezetni, hogy azok a lakosok, akik a rendeletben meghatározott mennyiségi korlátokat nem tartották be, ezzel kárt okoztak a szolgáltatónak, a szennyező fizet elvet szem előtt tartva, részükre a többlet súly, számlázásra kerülhessen! Itt szeretném megjegyezni, nem azokkal van a probléma, akik nem tudnak beleférni a súlyhatárokba, hanem azokkal, akik nem akarnak beleférni! Szemétszállítás kapcsán kommunális hulladékról beszélünk, de nem tartozik ide a beton-, a téglá-, az építési törmelék, a veszélyes hulladékok /csak hal-kan jelezném a pelenka is az!/, a komposztálható zöld hulladékok stb.. Ezért nem értik meg néhányan, amikor arról beszélünk, hogy kommunális hulladék

nem keletkezhet 10 kg-nál több egy 6 tagú családnál sem, ha az a család valóban szelektíven gyűjti a szemetet, komposztál, és csak a megmaradt kommunális szemetet teszi a zsákba, vagy a kukába. Én a saját családomat szoktam példának felhozni, ahol hatan vagyunk, a kicsi még éppen pelenkás, szelektíven gyűjtünk, komposztálunk és így hetente a 60 literes zsák nekünk elegendő!

Kérdés: A temetővel kapcsolatban sikerült-e a kerítés ügyében előre lépni?

Válasz: Igen, a Temetkezési Vállalat megvásárolta a szükséges anyagokat, betonoszlopok, kerítésdrót, feszítődrót stb, a közfoglalkoztatottak augusztus elején elkezdik építeni, és hónap végére remélem, készen lesz!

Kérdés: Ha már szóba került a közfoglalkoztatás, ezzel kapcsolatban mit lehet elmondani, hogyan haladnak a programok?

Válasz: Azt kell mondjam, vegyesen! Ahol olyan emberek dolgoznak, akik igényesek a munkájukra, ott halad is a munka és a minőséggel sincs gond. Akik járnak a temetőben, nem csak monostoriak, dicsérik, milyen szépen rendbe van! A fóliába is öröm bemenni, olyan gyönyörű a paprika, paradicsom, uborka. A sztívia, levendula, császárfű is nagyon szép, melyet már a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezetője és osztályvezetője is megcsodált, és elismerésüket fejezték ki! A strucc farm is elkészült, csak sajnos több hetes csúszással, kivitelezési hibákkal, de használható lesz. A csibék megérkeztek, néhány hét múlva kikerülnek a karámokba.

Kérdés: Az iskolában igazgató váltásra került sor. Mit lehet erről tudni?

Válasz: Nem biztos, hogy én vagyok, aki a legtöbbet tudja a dolgról, de amit tudok, szívesen megosztom az olvasókkal! Merkószki András igazgató úr kinevezése 2015. július 31-én lejárt, ezért a KLIK pályázatot írt ki. A pályázat kiírásával kapcsolatosan sem a KLIK-től, sem igazgató úrtól semmilyen tájékoztatást nem kapott az Önkormányzat! A településen hallottuk, hogy van ilyen pályázat kiírva, de igazán akkor tudtunk róla, amikor a debreceni pályázó, Hernádi Csaba, megkeresett bennünket a Hivatalban, bemutatkozni, érdeklődni. A pályázatokat, amit a két pályázó benyújtott, megküldte véleményezésre a képviselő testületnek a derecskei tankerület. A képviselő testület több szempontot is értékelt, amikor úgy döntött, hogy 4 fő a Hernádi

Csaba, 2 fő a Merkószki András pályázatát támogatja. Ezután került még sor a tantestület, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat véleményének a kikérésére a tankerület részéről. Eddig a pontig van biztos információm, ami ezután történt nem kívánom kommentálni. A szülői munkaközösség és a diákönkormányzat véleményezése, jegyzőkönyvezése körül történt valami, ami miatt a tankerület egy salamoni döntést hozott! Miután Hernádi Csaba pályázata a KLIK által kiírt pályázati feltételeknek nem mindenben felelt meg, a jegyzőkönyvek körüli problémák miatt pedig a KLIK nem Merkószki Andrást nevezte ki, hanem 1 évre ideiglenesen, Kériné Piros Erzsébet Gizellát 2015. augusztus 01-vel.

Ezen újság lapjain keresztül is köszönöm Merkószki András tagintézmény-vezetői munkáját, Kériné Piros Erzsébet Gizella megbízott tagintézmény-vezetőnek sok sikert, kitartást és eredményes munkát kívánok!

Kérdés: Azt kérdezik többen is, hogy úgy hallották újabb 3 kisbusszal gazdagodik a település! Így van?

Válasz: Igen. Ismét ki volt írva ilyen jellegű pályázat, melyre felhívtam a figyelmét az iskola Alapítványának, a Rozmaring Néptánc Egyesületnek és a Monostorpályi Polgárőr és Kulturális Egyesületnek. Mind a három szervezet elindult a pályázaton, az Önkormányzat és a M.F.Ü. Kft segítségével, és mind a három pályázat nyert is! Gratulállok nekik! Ha minden jól alakul augusztus végén átvehetik a 3 db fehér 9 személyes Volkswagen kisbuszt!

Kérdés: Tervez-e a Hivatal a közel jövőben település szemlét?

Válasz: Igen, szeptember elején. Azért vártunk vele eddig, hogy a csatornázási munkálatok már ne akadályozzák a közterületek, utcák, parkok, porták előtti területek helyreállítását, virágosítását, kaszálását. Szeretném kérni a lakosokat, hogy a kaszálást, virágosítást ismét végezzük el, hogy minél szebb legyen a községünk. A 10/2010. (IX.16.) sz. A köztisztaság fenntartásáról szóló rendelet egyértelműen fogalmaz:

„Az ingatlan tulajdonosa (használója) köteles gondoskodni:

- a) az ingatlan és az ingatlan előtti járda, valamint a járda és az út közötti terület gondozásáról, tisztán tartásáról
- b) a gyomnövények eltávolításáról, kaszálásáról, allergén növények, illetve a parlagfű irtásáról

- c) csapadékvíz lefolyásáról
- d) hulladék összegyűjtéséről
- e) hó eltakarításáról
- f) járdaszakaszmelletti nyílt árok és ennek műtárgyai tisztán tartásáról”

Többek között ennek, valamint a 21/2010. (XII.28.) sz. A közterület használat szabályairól és díjáról szóló rendelet betartását fogjuk ellenőrizni! Ha valaki nem tudja a kaszálást saját maga megcsinálni, akkor keresse az M.F.Ü. Kft-t, vagy az Önkormányzatot! Közfoglalkoztatottjaink a 65 évnél idősebb lakosok portája előtt a kaszálást térítésmentesen elvégzik!

Ha már szóba került a közterület, köztisztaság ezzel kapcsolatosan lenne néhány kérésem a kedves lakosok felé:

- az önkormányzati hirdetőtáblákról, valaki/vallakik rendszeresen letépi/k az Önkormányzat plakátjait! Kérem, ne tegye, ne akadályozza

mások tájékozódását és tájékoztatását, hiszen van, aki nem a falusi pletykákból, és a rosszakaróktól akar tájékozódni!

- nagyon kérek mindenkit, hogy törmelék, szemetet ne vigyen, és ne vitessen Önkormányzati és/vagy Állami területre. Azt tapasztaltuk, hogy a csatornás alvállalkozókkal volt olyan, aki a depó területére vitette a traktor gumit, zöld hulladékot, szemetet. A Környezetvédelmi Hatóság ezt nagyon szigorúan bünteti! Ha a település tisztaságára, ha az itt élőkre, ha az Önkormányzatra nincs tekintettel, legalább a saját pénztárcájának ne legyen ellensége!

Köszönöm szépen a válaszokat! Kérek minden kedves olvasónkat, hogy kérdéseiket, amelyekre választ szeretnének kapni a Polgármester Úrtól, juttassák el a könyvtárba és a következő számunkban megkérdezzük!

Sáfrányné Félegyházi Beáta

A HOSSZÚPÁLYI IRINYI JÓZSEF ÁLTALÁNOS ISKOLA, THUOLT ISTVÁN TAGISKOLÁJA 2014/15-ÖS TANÉVÉRŐL

A tanévet 15 határozott kinevezéssel rendelkező pedagógussal kezdtük el. Továbbra is Hajdúbagosról jár át Mészáros Péter éneket, Konyárról pedig Bujdosóné Faragó Róza technikát tanítani. Monostorpályiból Hajdúbagosra jár át Kovácsné Rábai Erika történelmet, Pusztai János biológiát tanítani. Az angol fakultációt Pénzes Erika tartja, aki szintén Hajdúbagosról jár át. Október 1-től a gyógypedagógus kérdés is megoldódott, Kovács Norbert felvételével, aki a munkaidejének a felében Mikepércsen végzi gyógypedagógusi munkáját. Így jelenleg 16 határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező pedagógus végzi az iskolában a nevelő-oktató munkát.

A tanévkezdéshez a feltételek adottak voltak. Az iskola életében jelentős beruházások átadására szeptember 26-án került sor. Az önkormányzat által épített 100 férőhelyes kerékpártároló, (melyhez kapcsolódott a tornaterem öltözőinek felújítása is) és a tornaterem tetőzetére felszerelt napelemek összértéke meghaladta a 27 millió Ft-ot.

A tanév folyamán pályázati forrásból 16 tanulói és 5 tanári laptop került az iskolába, ezzel minden pedagógusnak lehetősége van arra, hogy a digitális tananyagokhoz könnyebben hozzáférhessenek. Mindenkinél lehetősége van a portfóliója elkészíté-

sénél saját gépet használni.

Ugyan csak pályázatútján, közlekedési ismeretek elsajátításához szükségét vásároltunk 170.000,- Ft értékben. Mivel tanév végén érkeztek meg az eszközök, így a következő tanévben ezek használatát is be lehet építeni majd a tanmenetekbe.

Tanév végén 183 tanulónk van ebből 1 első osztályos magántanuló (Németországban is tanul.) 1 ötödik osztályos pedig április 1-től lett magántanuló (Hosszúpályiból került át). Alsó tagozaton 85, felső tagozaton 98 tanulónk van.

A munkatervben megfogalmazott feladatokat teljesítettük:

- A tantárgyakhoz minden nevelő bemutatta a tanmeneteket.
- A „Pákozdi csata” emlékére szervezet programot – az időjárásnak köszönhetően – nem az erdőben, hanem az iskolaudvaron rendeztük meg.
- Továbbra is biztosított a 4. osztályosoknak az úszásktatás Létavértesen.
- Az „Aradi vértanúk” emlékére műveltségi vetélkedő.
- Az iskola és a község közös ünnepséget tartott október 23-a tiszteletére.
- Felső tagozatos szavalóverseny október 23-a tiszteletére

- Alsó tagozatos fogászati vetélkedő.
- Bábelőadás volt az alsó tagozatosoknak decemberben.
- Karácsonyi ünnepségünket iskola kereti között tartottuk.
- A községi karácsonyi ünnepségen a 3. osztályosok mutatták be műsorukat.
- A szeptemberben, decemberben és márciusban szülői értekezleteket tartottunk.
- A gyakornok és az iskolában kezdő pedagógusok óralátogatása folyamatos volt. Ezek rögzítésre is került.
- Hagyományosan színvonalas volt farsangi rendezvény.
- Tanulmányi versenyeket szerveztünk március 15-e tiszteletére.
- Alsó tagozatosok részére mesemondó versenyt tartottunk
- Thuolt-napok rendezvényei szélesítették a gyerekek szabadidős tevékenységeit.
- Kerékpáros közlekedésbiztonsági délutánt tartott a körzeti megbízott a 3. osztályosoknak és szüleiknek.
- A DÖK szervezésében az utolsó tanítási napon, a sportpályán szerveztünk ügyességi és akadály versenyt.
- Részt vettünk a „Szabolcska emlékpád” avatásán is.

Tanulmányi átlag a tavalyi hasonló időszak eredményét mutatja 3,96. (alsó tagozat 4,25, felső tagozat 3,68) Leggyengébb eredményt az 5., 6. és 8.b. osztály produkálta 3.60-del. Leggyengébb tantárgyi átlaga a természetismeretnek van (2,6), ami javulást mutat az előző évhez képest, a kémia (3,03), matematika (3,1).

Legjobb tanulmányi eredménnyel a 4 osztály 4.4-del büszkélkedhet. Tantárgyak közül nem meglepő, hogy (5,0) az erkölcsstan, hit-és erkölcsstan áll az élen. (szerintem ezt nem is kellene osztályozni) Ez után a „készsgtárgyak” jönnek: testnevelés (4,53), technika (4,43), ének-zene (4,45). Ez minden évben így van. A „tanulós” tantárgyak: fizika (3,86), biológia, (3,6).

A mulasztott órák száma kicsit emelkedett /10757./ Az igazolatlanul mulasztó tanuló 3 volt. (mind a második félévben)

Egész éves teljesítménye alapján 8 tanuló bukott meg összesen 15 tantárgyból. 1 tárgyból elégtelen 3 tanuló, 2 tantárgyból elégtelen 3 tanuló, 3 és több tárgyól elégtelen 2 tanuló.

Az iskolai munkatervben szereplő helyi versenyeket megtartottuk. Ezek azért fontosak, mert már iskolai szinten is meg kell tanulniuk a versenyzést a gyerekeknek, hogy magasabb szintű versenyeken megfe-

lelő eredményeket tudjanak produkálni.

Bólyai anyanyelvi csapatverseny megyei fordulója :

- Agya-sok (8. b): 9. hely (Dörgő Daniella, Molnár Fanni, Harsányi Dorina, Huszti Vanda)
- O-Kosok (7. o.): 1. hely (29 csapat)

Bólyai anyanyelvi csapatverseny- országos döntő (Budapest):

- O-Kosok (7. o.): 17. hely
- (Duhonyi Szabina, Sóska Gabriella, Szabó Alexandra, Paluska Réka)

Lotz János megyei helyesírási és szövegértési verseny:

- Duhonyi Szabina (7. o.): 3. hely
- Sóska Gabriella (7. o.): 8. hely
- Dörgő Daniella (8. b): 1. hely

Lotz János országos helyesírási és szövegértési verseny - döntő (Bonyhád):

- Dörgő Daniella (8. b): 17. hely

Bendegúz- Nyelvész verseny megyei forduló:

- Fónagy Anna Dóra (6. o.): 6. hely
- Sóska Gabriella (7. o.): 7. hely
- Duhonyi Szabina (7. o.): 3. hely
- Dörgő Daniella (8. b): 1. hely
- Harsányi Balázs (8. a): 8. hely

Bendegúz- Nyelvész verseny - országos döntő (Szeged):

- Dörgő Daniella (8. b): 21. hely

Megyei (levelezős) Magyar Nyelvész verseny:

- Sáfrány Olívia (5. o.): 6. hely

Simonyi Zsigmond megyei helyesíró verseny:

- Duhonyi Szabina (7. o.): 9. hely
- Dörgő Daniella (8. b): 9. hely

„Hazám, hazám...” szavalóverseny (Hajdúbagos):

- Szabó Alexandra (7. o.): 3. hely
- Hosszú Evelin Nikolett (8. b): 1. hely

Bibliatörténet-mondó verseny:

- Pál Bettina (5.o.): megyei: 1. hely
- Kontor Petra (4.o.): megyei: 1. hely
- Pál Franciska (2.o.): megyei 2. hely
- Kiss Zsanett (6.o.): megyei: 3. hely

Íródeák helyesíró verseny (Létavértes):

- Pál Bettina (5. o.): 5. hely
- Fónagy Anna Dóra (6. o.): 2. hely
- Sóska Gabriella Edit (7. o.): 1. hely
- Duhonyi Szabina (7. o.): 3. hely
- Dörgő Daniella (8. b): 1. hely

- Harsányi Balázs (8. a): 5. hely
- Varga Rebeka (3.o): 5. hely
- Fónagy Márton Ádám (4.o): 3. hely

Alapműveleti matematika verseny (térsegi):

- Pál Bettina (5.o.): 1. hely
- Váradi László (6.o.): 3. hely
- Fónagy Anna Dóra (6.o.): 5. hely
- Dördő Daniella (8.o.): 1 hely

Teleki Pál földrajz, földtörténeti megyei verseny:

- Duhonyi Szabina (7.o.): 3. hely

Német ország ismereti verseny:

- Duhonyi Szabina, Dörgő Daniella, Sóska Gabriella – csapat – 3. hely

Játékos német megyei csapatverseny:

- 6.hely

Technika-életvitel megyei verseny:

- Dörgő Daniella, Hosszu Evelin, Molnár Fanni – csapat - (8.o.) 1. hely
- Országos döntő – Székesfehérvár – 6.hely

Technika (hagyományos) megyei verseny:

- 1 csapat II. hely
- 1 csapat III. hely

Katasztrófavédelmi megyei verseny:

- Hosszu Evelin, Pál Bettina, Szabó Dorina, Osán Zoltán – csapat – 5. hely

Atlétika körzeti döntő:

- III. kcs. fiú. 3. hely
- IV. kcs. lány 1 hely

Kis iskolák megyei döntő:

- Svéd váltó: 1 hely
- Országos döntő (Békéscsaba) 15. hely (Nyakó Barbara, Sóska Gabriella, Osán Patrícia, Nagy Réka)

Tagintézmény-vezetői mandátumom 2015. július 31-vel lejár. A KLIK Derecskei tankerülete meghirdette a vezetői beosztást. Törvény szerint véleményezésre kiadta a beérkező két pályázatot. Az önkormányzat képviselőtestülete 4:2 arányban Hernádi Csabát támogatta, a tantestület 14:1, a közalkalmazotti közösség 19:1 arányban engem támogatott. A szülői szervezet és a diákönkormányzat egyhangúlag az én pályázatomat tartotta elfogadhatónak. A végső döntést a KLIK mondja ki, melyre várhatóan, júliusban sor kerül.

Merkószki András
tagintézmény-vezető

ÓVODAI BALLAGÁS 2015.

Szeptemberben elsősök leszünk:

Besenyei Marcell, Oláh Gergő, Kerékgyártó János, Pápai Armand, Jószai Dániel, Boros József, Papp Ferenc, Zováth Vanda, Román- Szőlősi Anna, Besenyei Kitti, Rácz Alexandra, Hajdu Bianka, Orbán Henriett, Juhász Judit, Szilágyi Gréta, Nagy Vitéz András, Balla Gergő, Zováth Norbert, Csuth Boldizsár, Váczi Sándor Ede, Nagy Milán, Nagy Imre.

Füleki János - Óvodások búcsúzása

Erdők-mezők dalos madárkája
repülj a mi kedves óvodánkra.
Kicsik voltunk mikor idejöttünk,
három évet tarisznyánkba tettünk.

A három év sok-sok vidám napja
kísér minket el az iskolába.
Szálljon érte boldogság és béke
óvó nénik szerető szívére.

GYERMEKHÉT AZ ÓVODÁBAN

A ballagást követő héten gyermekhetet rendeztünk az óvodában a gyermekek nagy örömére.

Első nap táncházban próbálgathatták első táncos lépéseiket a gyermekek, majd népviseletbe öltözött babákat készítettünk.

Második nap újrahasznosított műanyag tárgyakból (mosószeres dobozok, konzerves dobozok, színes kupakok,) készült ügyességi játékokkal ismerkedhettek meg, mint a célbadobó, kuglizás, lengő teke.

Harmadik nap zenés torna, aszfaltrajz, arcfestés hívogatta a gyermekeket.

Negyedik nap sorversenyekben, váltó versenyekben, ügyességi játékokban, arcfestésen vehettek részt az érdeklődők.

Az ötödik nap bábszínházba hívogattuk az apróságokat, ahol a nevelőtestület bábjátékkal örvendeztette meg az ovis gyermekeket. A gyermekhetet megkoronázva köszönjük Juhász Péter jegyző úrnak, hogy támogatásával fagyizhattak a gyermekek.

ÍGY SZERESS, HOGY JÓL SZERESS!

Beszéld a gyereked szeretetnyelvét!

Csak szeress! Vajon elég ez? Ha pusztán érzünk egy érzést, de nem tudjuk kimutatni, van-e értelme? Ha úgy szeretünk, hogy a másik nem is érzékel? Hogyan szeresd okosan a gyerekedet? Eláruljuk a szeretetnyelv titkait.

A nevelés során számtalan olyan helyzet adódik, amikor úgy tűnik, a szülő és a gyermek „elbeszél” egymás mellett. A szülő jót akar, a gyermek rosszul reagál, a szülő rosszul akarja a jót, a gyermek támadásnak véli a szeretetet. Hogyan lehet feloldani ezt a hétköznapi problémát? Gary Chapman és Ross Campbell neves amerikai pszichológus szerzőpáros alkotta meg a szeretetnyelv fogalmát. Ennek az a lényege, hogy az érzelmeinkkel csak úgy tudunk hatni a másikra, ha tudjuk, hogy a másik ember milyen kommunikációs formára érzékeny igazán, hatni úgy tudunk, ha beszéljük a másik ember szeretetnyelvét. Nem valami bonyolult szójárásra kell gondolni, egyszerűen csak azt kell tudnunk, mi az a mód, amellyel a szeretet kifejezése a másik embernél leginkább célba ér.

Szóból ért... meg másból is...

A házasság és a szerelmi kapcsolatok terén, valamint a gyermeklélektanban is jártas szerzők leírták a gyermekek öt különböző „szeretetnyelvét”. Figyelemmel és tudatossággal megtanulhatod, hogyan érts jobban szót a csemetédde, milyen módon fejezd ki a legjobban a felé irányuló szeretetedet. Szóból ért az ember! – használjuk a kifejezést, pedig tudjuk: az ember sokkal több mindenből ért, sőt van, hogy sok másból jobban ért, mint a szóból. Ez különösen igaz a gyerekekre, hiszen a kommunikáció fejlődésének első lépéseinél még sokkal többet fognak fel gesztusokból, érintésekből, mint csak a szavakból. Ezért is van nagy jelentősége a szeretetnyelvnek. Az öt különböző szeretetnyelvre mindegyik gyerekeknek szüksége van, a szülő felelőssége az, hogy észrevegye, melyik a gyereke elsődleges szeretetnyelve, mi az a mód, ahogy a legjobban tud hatni rá, ahogyan a legjobban ki tudja fejezni a gyereke iránti érzéseit. De melyek a lehetőségek?

1. Testi érintés

Nem kérdéses, hogy azok a gyerekek, akiket egészen kicsi koruktól sok érintés ért, magabiztosabbak, egészségesebbek. Az érintés, a simogatás, az ölelés a

szeretet kifejezésének egyik legerőteljesebb módja. A gyermeknek nagy szüksége van az érintésre, de ezt sok szülő mégsem veszi figyelembe, pedig ez a legegyszerűbb, legkézenfekvőbb módja a szeretetünk kifejezésének. A gyerek érzelmi tankjának feltöltéséhez ez a leginkább jó módszer, hiszen a szülő-gyermek kapcsolatának természetes része. Nincs előre megtervezett, megkoreografált módja, nem kell csak a nagy ölelésekre korlátozódnia, egyszerűen megcirógathatjuk a gyerek kezét, simogathatjuk a hátát, vagy csak hozzáérhetünk a karjához is, ha úgy adódik alkalom. A gyermekben a növekedésével nem csökken az érintés utáni vágy. Érzelmi fejlődése szempontjából rendkívül fontos, hogy a nagyobbacska is megöleljük, birkózzunk vele, vagy a hátunkon cipeljük kicsit (amíg elbírjuk...). A kisiskoláskorban az érintés legjobb terepe a játék, a labdázás, a focizás, ám ügyeljünk arra, hogy ne csupán a játék idejére korlátozódjon az érintés.

2. Elismerő szavak

A szavak hatalma már egészen kis korban fontossá válik. A dicséret, a megerősítés, a vallomás már akkor

hat a kisbabára, amikor ő maga még nem tud beszélni. Ebben a korszakban fontos a hangnem, a hanglejtés, a szavakat kísérő grimasz és metakommunikáció is. Ezek összekapcsolódásával „érti a szót” később a kisgyermek. A szavakat többféle módon használhatjuk szeretetünk kifejezésére, a leghétköznapibb mód a dicséret, amikor valamilyen jó cselekedet elvégzése után dicsérjük meg a gyereket. A bátorító szavak erőt is adnak, akkor fontosak, amikor arra ösztönözzük gyermekeinket, hogy merjenek megtenni valamit. Így tanulnak meg járni, biciklizni, beszélni. A bátorító szavak hatása hosszú távú. Az útmutató szavakkal a szülői minta követésére biztatjuk a gyereket. A szülőnek vállalnia kell a gyermeke életében a vezető szerepet. Az útmutatáshoz azonban a szülőnek fel kell ismernie a gyermeke tehetségét és képességét is.

3. Minőségi idő

Manapság az egyik legnagyobb gesztus, amit szülő a gyermekének megad. A minőségi idő azt jelenti, hogy osztatlan figyelmet szentelünk egy dolognak,

vagyis nem kávézás közben lépdelünk ketőt a társasjáték bábujával, és séta közben nem telefonálásba merülünk. Amíg a csecsemő az édesanyjától bőséggel részesül a minőségi időben, addig a növekvő gyermekek egyre kevesebbet kaphatnak ebből. Az önállóság nem

egyenlő azzal, hogy a gyermek lemond a minőségi idő utáni igényéről. A minőségi idő lényege nem a közös tevékenység, hanem az együttlét. Óriási a jelentősége és bepótolhatatlan a hiánya. Manapság az egyik legfontosabb dolog, amelyet a szülő a gyermekének önzetlenül adhat.

4. Ajándékozás

Az ajándék önzetlen gesztus, de a szülők sokszor összekeverik a fizetéssel. Amikor ugyanis a rend-

rakásért ígérek valami apróságot a gyerekeknek, az nem ajándék, és az sem, amikor a csintalankodót egy gombóc fagyival csillapítják. Az ajándék kéz-zelfogható jele a nagyrabecsülésnek, mégsem a mérete vagy az értéke a meghatározó. Az igazi ajándékok emléke egy egész életen át elkíséri az embert. Az ajándéknak nem kell feltétlenül tanító célzatúnak lennie, de mindig legyen pozitív tartalmú. A legjobb ajándék a meglepetés!

5. Szívességek

Amikor valaki szülővé lesz, élete első számú feladatává a szolgálat válik. Szülőként a magatehetetlen újszülött kortól a serdülőig számtalan apróbb-nagyobb szolgálattal fejezzük ki szeretetünket. De a szolgálat kérdése kényes pontja lehet a szülő-gyermek kapcsolatának. Az igaz, hogy a gyermekünk számára mindig rendelkezésre kell állnunk, ám nem hagyhatjuk, hogy ez átcsapjon ugráltatásba! A szülők szolgálatkészsége ugyanakkor az egyik legfontosabb nevelési elv, hiszen mintaértéket ad, megtanítja a gyereket a felelősség vállalására. Egyetlen gyerek szeretetnyelve sem korlátozódik az öt közül csak az egyik vagy csak a másik fajta kommunikációra. Minden gyerek örül az ajándéknak, vagy éppen szívesen focizik az apjával. Ám ha tudatosan figyeljük, kiderülhet, hogy az öt közül melyik az, amelyikkel a leghatékonyabban érünk célra. Az elsődleges szeretetnyelv a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat alapja lehet.

Fejtsd meg a szeretetnyelvét!

Az öt szeretetnyelv minden szülő és gyermek kapcsolatának szerves része, ahhoz, hogy megfejtsük a gyermekünk elsődleges szeretetnyelvét, a következőkre kell figyelnünk:

- Figyeljünk arra, hogy a gyerek hogyan fejezi ki irántunk a szeretetét! Ösztönösen a saját szeretetnyelvén fog fordulni a szüleihez.
- Figyeljük meg, hogyan fejezi ki mások iránt a szeretetét!
- Figyeljük meg, mit kér leggyakrabban!
- Figyeljük meg, mire panaszkodik leggyakrabban!
- Adjunk a gyermekünknek választási lehetőséget!

Molnár Edit

óvoda vezető

(Forrás: Nők Lapja Café)

VIDÉKI ÉLET – VÁROSI SZÍNVONAL

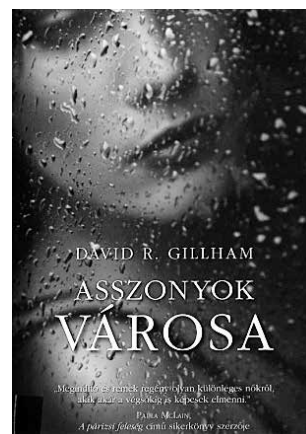
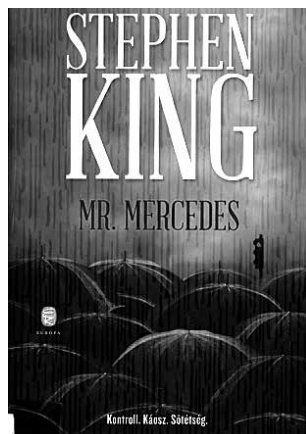
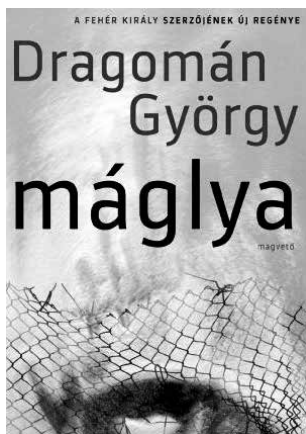
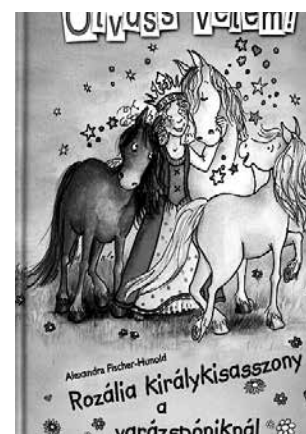
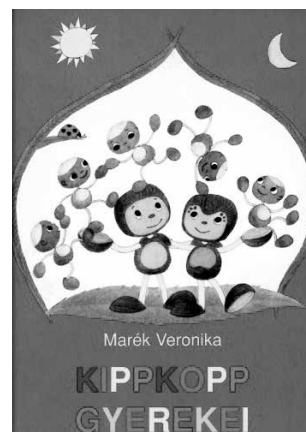
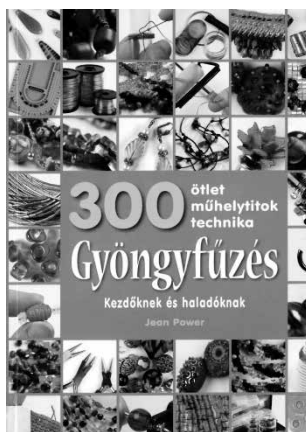

Örömmel tájékoztatom a kedves olvasókat, hogy a Monostorpályi Községi Könyvtár online katalógusa elkészült. Ezzel lehetőség nyílik a katalógus otthoni böngészésére. A kölcsönzött könyveket mindenki saját magának hosszabbíthatja vagy akár más olvasó által kölcsönzött könyvre előjegyzést kérhet.

A katalógus a www.monostorpalyi.hu oldalon keresztül érhető el.

A könyvtár állománya folyamatosan bővül.

Az újdonságok közül válogattam néhányat:

Minden kedves olvasót szeretettel várok!

Sáfránné Félegyházi Beáta
könyvtáros

MONOSTORPÁLYI ROZMARING NÉPTÁNC EGYESÜLET ÉVADZÁRÓ BEMUTATÓ

A 15 éve működő Néptánc Egyesület 2015. 06.14-én tartotta meg évadzáró bemutató műsorát.

- június 7. : Trianoni emlékműsor Monostorpályi
- június 14.: Évadzáró bemutató – színpadi műsor
- július 3-5: „Ismerd meg Erdély tájait!” – kirándulás szervezése Erdélybe
- július 14-19: Néptánc tábor- Balatonalmádi

A néptánc és a népi gyermekjátékok személyiségfejlesztő hatása

A 2014/15-ös tanévben a következő rendezvényeken léptek fel csoportjaink:

- szeptemberben „Szeretlek Magyarország” c. rendezvényen reggeli ébresztő, tánc ház tartása
- december: karácsonyi színpadi bemutató
- április 24.: Orvosi rendelő átadó ünnepségen való részvétel
- május 23. : Létavértes Málé Fesztivál: színpadi bemutató
- május 30.: Monostorpályi Majális: tánc ház tartása
- június 4. Trianoni emlékműsor Sáránd

Az ölbeli gyermekjátékok, a gyermekjátékok és a néptánc úgy kapcsolódnak egymáshoz, mint a bölcsődei, óvodai és iskolai ismeretek megszerzése azok egymásra épülésével. Az ölbeli gyermekjátékok játssza karon ülő kortól egészen 3-4 éves korig is eltarthat. Eközben a gyermek megtanul finoman levalni az anyjáról, megtanulja önnön fizikai határait, kialakul a saját énképe. (Pl. a testrészek elmutogatása mondókával, melyben először passzív alanyként vesz részt, majd lassan ő is kezdeményező, aktív fél lesz.)

Az óvodai lét alatt egyre inkább a társas lét határozza meg a játékokat. A közös énekléssel, mondókázással járó játékok által kialakul a szabálytudat, megtanulnak alkalmazkodni egymáshoz, versenyeznek az ügyességi játékokban, ezáltal megjelennek azok a személyiségjegyek, melyek majd a későbbiekben a csoportokban a habitusuknak megfelelő helyek elfoglalásában segítik a gyerekeket. Megismerik a tágabb környezetüket is: állatokat, foglalkozásokat, használati tárgyakat. A magyar népi játékok közt vannak közösen játszható játékok, de kifejezetten fiús és lányos játékok is. Mivel ezeknek a kitalálójuk maguk a gyerekek voltak, életkori sajátosságuknak megfelelőek ezek a nemi identitást alakító játékok. (a legkisebbek még együtt játszanak, utána kisiskolás korban fokozatosan elválnak egymástól a fiúk és a

lányok játéka, majd a kamaszkorban kerülnek össze újból, ekkor már elsősorban a táncokban.

A nemzeti identitás megőrzése a nyelv művelésén túl (esetünkben énekek, mondókák – tájnyelvi kifejezések, diftongusok/kettőshangzók) a mozgáskultúránk megismerésével, megőrzésével is erősödik. Az erős nemzeti identitású emberek erős nemzetet is alkotnak (azonban meg kell említeni, hogy más népek kultúrájának megismerésével ismerjük meg igazán a magunkét is.) Régen mindenki énekelt, a stressz, a bánat, az öröm hatására felgyülemlett feszültségek ily módon történő levezetéséről tanúskodnak az énekek szövegei. Alapvető mentális túlélési technika volt, ezért létfontosságú volt énekelni. Meggyőződésünk, hogy aki énekelni vagy valamilyen hangszeren játszani tud és azt örömmel meg is teszi, az boldogabb, lelkiekben egészségesebb életet élhet, mint más emberek! A tánckísítő zene és a hozzá énekelt dallamok a táncal együtt szimbiózisban élnek. A legjobb zenészek a legjobb táncosok is voltak, és a legszigorúbb kritikusai a legényest táncolóknak. A gyermekek ritmusérzékének fejlesztésére ezért a szülők is gondot fordítottak és a fiatalok maguk is fontosnak tartották, hogy először mondókára, énekekre, majd később tánckísítő zene lüktetésére pontosan illeszkedjen a mozgásuk.

Az eredményes tanuláshoz, élethez, egészséghez, a két féltekének harmonikusan együtt kell működni.

A hatvanas években két iskolapszichológus Doman és Delecató rájött arra, hogy a keresztmozgások egyensúlyba hozzák a két agyféltekét. Már az egyszerű helyben járás is sokat javít a koordináción, aktiválja az agyat, stimulálja a nyirokáramlást, javítja a koncentrációt és a memóriát, fokozza a teljesítményt, javítja a közérzetet! Az idegi funkciók keresztveződnek, erősítik az idegrendszert, fejlesztik a mentális képességeket.

„És legyen elveszett minden olyan napunk, amelyen legalább egyszer nem táncoltunk, És legyen fülünknek hamis minden állítás, ha nem csattan fel vele együtt legalább egy kacaj.”

(Nietzsche)

SZABOLCSKA PAD A TEMPLOMKERTBEN

A Monostori Pletykaúzó Hírmondó 2014 utolsó negyedévében megjelenő számában Pusztai János természetismereti tanár jóvoltából olvashattunk már egy páratlannak bemutatott természeti és kulturális értékünkről: a „Szabolcska fáról”. Egyediségét éppen ez adja, hogy a tudomány (botanika) és a művészet (irodalom) találkozásának élő szimbóluma.

Természeti rendkívülisége a Szentjánosfára felkapaszkodó borostyán, mellyel együtt támaszték nélkül is felálló, nem kúszó bokorra nőtt.

Kulturális vonatkozása sokunk számára nem ismert ezért említsünk róla néhány szót ismét.

Ki volt Szabolcska Mihály?

1861-ben született Tiszaújvárosban. Református lelkész és költő. Debrecenben teológiát végzett. A Kisfaludy társaság titkára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Ő alapította a Temesvári Magyar Dalárdát a Monostorpályi Dalkör is tiszteletből az Ő nevét vette fel. Aki járt valaha a Monostorpályi Református Templomban láthatja az ezzel a névvel ellátott zászlót. Verseit több nyelvre lefordították és megzenésítették pl.:Kormorán, Credo, Misztrál együttesek.

- Hogy mi köti Monostorpályihoz Szabolcska Mihályt?

Az Erdélyi Tudományos Füzetek egyik számában Szabolcska Mihály Erdélyben címmel a

219-227. oldalakon olvasható a költő kötődése Monostorpályihoz. E szerint 1893. május 24-én vette feleségül Kún Erzsébetet az akkori lelkész leányát és a lakodalmat is itt tartották Monostorpályiban.

1890-ben kollégiumi szénior korában sokszor üldögejt a templomkertben a lepényfára felkapaszkodó borostyán alatt és írogatta szerelmes leveleit a szép papseleányhoz.

A javaslat miszerint állítsunk emlékpados és terem-

sünk hagyományt a megemlékezésből megvalósult. Az emlékpados elkészült. Köszönjük Magyar Ferencnek a munkáját, aki a padot elkészítette, és Szabó Ferencnek aki felirattal látta el és a Monostorpályi Református Egyháznak a közreműködést.

Bízunk benne, hogy valóban hagyományt teremtünk és minden évben Madarak és Fák napján együtt koszorúzzuk meg az emlékhelyet.

Szilasi Zsanett
közösségi animátor

ÓPUSZTASZERI KIRÁNDULÁS A NYUGDÍJAS KLUBBAL

2015. május 20-án szerdán, Ópusztaszerre szervezett kirándulást a Monostorpályi Nyugdíjas Klub.

Néhány szó az Ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkról:

A Tisza árterének szélén, vélhetően a 12. században épült fel a magát Ond vezértől származtató Bor-Kalán nemzetség monostora. A többször átépített, valószínűleg bencés szerzetesi intézmény Kalán püspök és Anonymus korában az Alföld leggazdagabb, legnagyobb monostora volt. Körülötte a középkor végére mezővárossá fejlődött a Szer nevű település. Virágzásának a török hódoltság alatt szakadt vége, és a 17. századra már «Pusztaszerre» vált. A tudományosnak tekinthető történetkutatás a 18. században kezdődött hazánkban, ekkor került Szer ismét a figyelem középpontjába. A millenniumi ünnepek közeledtével először Kecskemét városának jutott eszébe, hogy Pusztaszeren emlékművet állítsanak az Anonymus által lejegyzett itteni történéseknek (Pusztaszer akkori tulajdonosa Kecskemét városa volt; az emlékmű alapkövét 2 héttel hamarabb helyezték el, mint Sövényházán, a mai Ópusztaszeren).

Göndöcs Benedek címzetes pusztaszeri apát, gyulai plébános és országgyűlési képviselő, valamint Rómer Flóris, korának neves régésze kezdte el a szeri monostor romjainak feltárását. Göndöcs már 1882-ben javaslatot terjesztett a kormány elé: állítsák helyre a romokat, létesüljön egy emlékpados és egy emlékkápolna e helyen. «S méltó és hazafias kötelességünk is, hogy minden jó magyar hazafi előtt szent és áldott legyen őseink első nemzetgyűlésének, alkotmányunk bölcsőjének helye: Pusztaszer.»

A történelem mindig formált kicsit területen, (ásatások, területcsatolások) míg végül 1970-ben, hogy Feszty Árpádnak A magyarok bejövetele című

körképet „Pusztaszeren” helyezték el.

Arról is határozat született, hogy a Pallaviciniek által Sövényházára átkeresztelt Szer hivatalos neve ezentűl Ópusztaszer legyen. Megfogalmazódott: az emlékpados múzeumi része a romkertből, a skanzenből és a körképet befogadó épületből álljon. Miután Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke lett az Emlékbizottság elnöke, már országos pénzek is jutottak az Emlékpados kialakítására. 1978-ban megkezdődött a szegedi nagytáj paraszti kultúráját bemutató skanzen felépítése. A tervek jórészt valóra váltak, 1995-ben pedig megnyílt a látogatók előtt az Emlékpados legfőbb látványossága, a Feszty-körkép. Azóta számos kiállítással, alkotással, emlékművel és látnivalóval bővült az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpados. Meg is néztünk mindent, amit az időnk engedett: a Rotonda kiállításait, a Skanzeneket, a lovas bemutatót, a jurta parkot.

A Feszty körképet mindenkinek látni kell, hogy a Magyarok bejövetelét a viszontagságos múltat pár percre átélhessük, mert a festmény, az előtte álló dekoráció, és a hanganyag együttese képes arra, hogy pár percre mi is átélhessük a múltat, részesei lehessünk a történelemnek.

Az út picit hosszú volt, de az idő és a hangulat remek, így remélem mindenkinek felejthetetlen élményt nyújtott ez a kirándulás!

Szilasi Zsanett
közösségi animátor

MONOSTORPÁLYI SZÁRAZTÉSZTA

A száraztészta hazánk 10 legnépszerűbb élelmiszere közé tartozik. Éves szinten 6-7 kg-nyi száraztésztát fogyaszt el egyetlen ember, ami országos szinten 70 ezer tonnát jelent. A fontosságukat mi sem bizonyítja jobban, hogy ez elmúlt tíz évben mintegy duplájára nőtt a világ tésztagyártása. A világban éves szinten több, mint 13 millió tonna száraztészta készül el. Az ezredforduló körül ez a szám még éppen, hogy csak elérte a 6 milliót. Ennek köszönhetően a leggyakrabban fogyasztott élelmiszerré vált, ezzel pedig sikerült megelőznie nagy vetélytársát, a rizst.

Hogy mi lehet a száraztészták sikerének a titka? Valószínűleg az, hogy míg bizonyos termékek csak szezonálisan figyelhetők meg, addig a száraztészták egész évben népszerűek. A minőségi tészták gyártására az utóbbi időben egyre nagyobb igény mutatkozik, ezért a fogyasztók hűségesek maradnak egy-egy jól bevált márkához.

A legnagyobb igény a 8 és 10 tojasos tészták iránt mutatkozik, hiszen ezek adják a legnagyobb főzési és élvezeti értéket a fogyasztók számára.

Üzemünkben házi jellegű 8 tojasos száraztésztákat vásárolhatnak a kedves Vásárlók. Kínálatunkban megtalálható a cérnametelt, szélesmetelt, nagykocka és lebecs tészta. A tészták egységesen 760 Ft/kg-os áron kaphatóak. Várunk minden kedves Vásárlót hétfőtől péntekig 7:00-15:00-ig.

Nagy Nikolett

Nyereményjáték!

A felsorolásban 10 zeneszerző és 10 tészta neve látható összekeverve. El kell dönteni 1-1 névről, hogy zeneszerző vagy egy tésztafajta. A megfejtéseket (névvel és telefonszámmal ellátva) 2015. szeptember 14-ig lehet leadni személyesen a könyvtárban vagy facebookon üzenetben elküldeni. A helyes megfejtők közül kisorsolunk egy szerencsést, aki egy 2 kg-os tésztacsomagot fog nyerni a nálunk kapható tésztákból összeválogatva.

Zeneszerző vagy tészta? – Kvíz

1. Cavatelli	11. Lumaconi
2. Ponchielli	12. Dallapiccola
3. Respighi	13. Capunti
4. Paccherotti	14. Piccinni
5. Mafald	15. Boccherini
6. Fettuccine	16. Catalani
7. Torelli	17. Foglie
8. Rigatoncini	18. Cavalieri
9. Mascagni	19. Nastroni
10. Mafalda	20. Marianelli

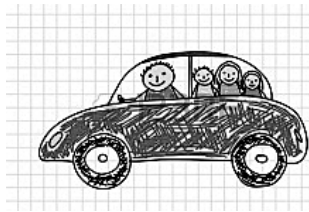
Keressenek minket facebookon Monostorpályi Száraztészta néven. Minden nap új receptekkel, játékokkal és érdekességekkel ismerkedhetnek meg.

NYARALÁS KICSIKKEL ÉS NAGYOKKAL, AUTÓVAL ÉS REPÜLŐVEL

Itt a várva-várt szünidő és a nyaralás. Sok család tervezi az utazást autóval vagy repülővel vízpart mellé. Fontos hogy a kiválasztott helyszín megfeleljen a higiéniai és egészségügyi szempontoknak. Ezért az ezzel kapcsolatos általános tudnivalókat érdemes feljegyezni. A helyi közérdekű telefonszámok és címek feljegyzése például: gyermekorvos, kórház, gyógyszertár.

Természetesen az általános gyógyszereket, sebkötöző, fertőtlenítő, elsősegély láda nélkülözhetetlen az autóban.

Gyerekekkel érdemes hajnalban indulni, mert még akkor félig alszanak, csak betoljuk a kocsiba őket. A meleg autóban nyugtalanok, türelmetlenek is lehetnek. Saját magunkról sem szabad

megfeledkezni. A meleg, felforrósodott autóval közlekedni ugyanolyan veszélyes, mint mikor ittasan ülénk a volán mögé! Lehetőség szerint 1-2 óránként álljunk meg kinyújtózni, felfrissülni ez mindenkinek jól eshet.

Vannak gyerekek, akik nem bírják olyan jól az autózást, fejfájásra, hányingerre panaszkodhatnak. Ebben az esetben nem árt ha B 6 vitamin tartalmú készítményt adunk nekik bő folyadékkal.

Ma már elég megszokott, hogy kicsi gyermekkel utazunk repülővel, de itt

sem árt az óvatosság. A házi orvos tanácsát érdemes kikérni és azt megfogadni. Ha olyan gyógyszert kell szednie amit nem nélkülözhet akkor arról igazolást kell kérni orvosunktól! Ez ugyan úgy vonatkozik ránk felnőttekre is.

Víz melletti nyaralás igazán lelkesítő és vadócá teszi a gyerekeket, szinte fékezhetetlenek lesznek. Itt az a veszély fenyegeti őket, hogy a játék hevében hajlamosak megfeledkezni az idő múlásáról. Ilyenkor kaphatnak napszúrást, hőgutát, akár le is éghet a bőrük. Panaszkodhatnak, hányingerre fejfájásra akár magas láza is lehet. Itt is segíthet a B 6 vitamin, bő folyadékkal. Segíthet még hideg vagy kéz meleg borogatás, de a legbiztosabb ha megmutatjuk az orvosnak. A fürdőzés során ne hagyjuk felügyelet nélkül a gyerekeket, hiszen az úszni tudókkal is megeshet a baleset. Hallottunk már olyat, hogy milyen szuper, gyakorlott úszó volt.

Itt se feledkezzünk meg a higiéniaéről, a strand környezete, tisztasága sok mindent elárulhat és sok kellemetlenséget elkerülhetünk ha figyelmesen választunk.

Ha mind ezt vagy legalább jó részét betartjuk, igazán kellemes nyaralásunk lehet.

CS. A ☺

A GERINCFERDÜLÉSRŐL ÉS KEZELÉSÉRŐL!

A gerincferdülés (scoliosis) egyre gyakrabban megjelenő betegség a fiatalok körében. Az esztétikai és a pszichés problémákon kívül súlyos szövődményei lehetnek, melyekkel gyakran sem a beteg, sem a szülei nincsenek tisztában. A csontos deformitás hatással lehet a belső szervekre és a mellkas változásán keresztül a légzés működésére is.

Gerincferdülésen a gerinc oldalirányú konvex – konkáv elhajlását értjük. A gerincen egy, vagy több görbület is kialakulhat. Az oldalirányú görbülethez legtöbbször a csigolyák torziója és rotáció is társul. Ennek következtében a háti szakaszon bordapúp alakul ki, mely az egész mellkaskosár deformálódá-

sával jár. A bordapúpoknak megfelelően ellentétes oldalon bordavölgyek találhatóak. Az ágyéki szakaszon pedig ágyéki izompúp jelenhet meg. E mellett a fiziológiás lordosisok és kyphosisok elsimulnak, vagy ritkán fokozódnak.

A megváltozott csontos struktúra megváltozott izomlefutást von maga után, így az izmok működése is megváltozik. Az izmok maximális erejű működéséhez megfelelő izomrosthosszúságra van szükség. A görbület konvex oldalán futó izmok megnyúlnak, a konkáv oldali izmok rövidülnek. Ez az izomzat mindkét oldali gyengüléséhez vezet.

Scoliosisos betegekre mind nyugalmi légzésnél, mind pedig mélylégzésnél aszimmetrikus légzés-minta jellemző, mely tovább fokozza a deformitást.

A Schroth – terápia rövid bemutatása

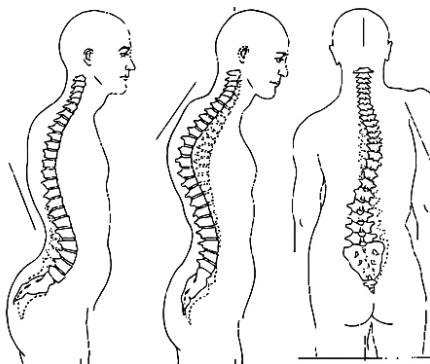
A scoliosis terápia során konzervatív kezelést, illetve szükség esetén műtéti eljárást szoktak alkalmazni. A megfelelőbb terápiás módszer kiválasztásában a gerincferdülés súlyosságán kívül nagy szerepet játszik a progresszió mértéke és sebessége, valamint a beteg kora és csontérettsége is.

A Schroth – terápia jelenleg a leghatékonyabb módszer a gerincferdülés kezelésére, illetve a légzésfunkció javítására. Katharina Schroth a 20. század elején dolgozta ki a háromdimenziós scoliosis terápiát. Ő maga is érintett volt a betegségben és saját testén kísérletezte ki módszerét, melynek legfontosabb eleme a háromdimenziós légzés volt.

Ez a terápia az aszimmetrikus betegséget aszimmetrikusan közelíti meg, egyénre szabottan, három dimenzióban, az adott görbületnek megfelelően korrigál.

A terápia lényege

A Schroth terápia célja a gerinc maximális aktív nyújtásával annak felegyenesítése, háromdimenziós forgató légzéssel a törzs visszaforgatása középre (erősen belélegez a bordavölgybe és kifújja a bordapúpából) valamint az erősen korrigált testhelyzet megtartása mellett végzett izomerősítés és nyújtás. A terápiával megtanult korrekciós helyzetek beépíthetők a hétköznapi életbe, így 24 órán át végezhető a terápia. A gyakorlatokkal a hibás tartás korrekciója, a belső testkép normalizálása a cél.

A Schroth módszer céljai

A növekedés befejezéséig a görbület csökkentése, ill. progressziójának lassítása, megállítása, vagyis a scoliotikus tartás korrigálása, az antigravitációs izmok teljesítményének fokozásán keresztül a korrekciós tartás stabilizálása, a korrigált tartás érzet kialakítása a célunk. A későbbiekben feladatunk a gerinc deformitásából eredő izom és ízületi elváltozások, a porckorong degeneráció, a fájdalom elkerülése,

csökkentése, a cardiopulmonalis teljesítőképesség fokozása, a tüdőfunkció növelése célzott tréning és borda-mobilizáció segítségével, a pszichés ártalmak csökkentése, a törzs kozmetikai korrekciója.

A gerincferdülés terápia mindig egyénre szabott, hiszen nincs két egyforma gerinc és nincs két egyforma gerincferdülés. A háromdimenziós korrekciót a testhelyzetek görbülethez adaptált megválasztása, különböző segédeszközök, akaratlagos nyújtózás, a megfelelő izmok kontrakciója és az irányított forgató légzés technikájával érjük el. A Schroth terápia háromdimenziós megközelítési módja lehetővé teszi a rendkívül tudatos és sikeres konzervatív kezelést 4-5 éves kortól egész életen át, alapvetően eltér a többi hagyományos kezelési technikától. Komplex terápia, mivel életviteli tanácsokkal is ellátja a beteget és gondot fordít a szív- és légzőrendszeri tréningre. Eredményessége a tudatos, egyénre szabott korrekción és komplexitásán alapul.

Érdeemes a következő programot folytatni:

- napi 1 óra intenzív gyógytorna, melyek tartalmazzanak Schroth – gyakorlatokat, nyújtó gyakorlatokat és korrigált helyzetből indított hasizom gyakorlatokat.
- heti 3x cardiorespiratorikus tréning a megfelelő állóképesség kialakítására.
- a hétköznapi helyzetekben figyelni kell a korrigált testtartás fenntartására az adott szituációnak megfelelően.
- korzett kezelés esetén napi 23 órát kell viselni a fűzőt. Ajánlott a korzettes mozgásterápia, illetve a korzettben való sportolás.

Nagyon szép eredményeket lehet elérni kitartó, lelkiismeretes munkával és odafigyeléssel mind a terapeuta, a szülők, a gyerek, mind a korzettet készítő szakember részéről. Felnőtt pácienseknél akiknél lezárult a csontos fejlődés nagyon jól megállítható a további fokozódása a gerincferdülésnek, csökkenek a fájdalmak, nő a tüdő vitálkapacitása, jobb lesz a munkaképesség és a pszichés állapot.

A szülőknek javasolom, rendszeresen figyeljék gyerekeik fejlődését akkor is, ha már nagyobbak és szegénylősek, hogy időben felfedezzék a gerinc deformitásaikat. Minél korábbi a diagnózis annál rövidebb és könnyebb a terápia.

Varga Gabriella
gyógytornász

A VÍZ ÉLET, GONDOZZUK KÖZÖSEN!

Fenyegető árvizek, pusztító aszály, hőség és hóihar... az éghajlatváltozás hatásai egyre sürgetőbbé teszik, hogy felkészüljünk ezekre a csapásokra és – amennyire lehet – kezeljük a szélsőséges időjárás hatásait.

Az elv egyszerűnek tűnik: az árvizekkor lezúduló víz egy részének visszatartásával, tározásával enyhíteni lehetne az aszályos időszak vízhiányát. A megvalósításhoz azonban új, a környezeti változásokhoz igazított stratégia kialakítására van szükség. Magyarország összes felszíni és felszín alatti vizére vonatkozó Vízyűjtő-gazdálkodási Terv felülvizsgálata jelenleg folyik és 2015. december 22-ig készül el.

A www.vizeink.hu honlapon követhetik nyomon és véleményezhetik a Vízyűjtő-gazdálkodási Tervek országos, illetve a Duna, a Tisza, a Dráva és a Balaton vízgyűjtőkre vonatkozó fejezeteit.

Személyesen, a társadalmi és szakmai fórumokon kapcsolódhatnak be a vitákba, ahol a szakemberek és az érintett állampolgárok, vízhasználók megismerkedhetnek a területüket érintő legfontosabb problémákkal és azok megoldásával. A területi fórumok meghívói a www.vizeink.hu oldalon találhatóak.

Magyarország vízben gazdag és vízben szegény ország is egyszerre. Gondos és előrelátó vízgazdálkodási tervezéssel megvédhetjük természeti kincsünket és kamatozathatjuk a vizeinkben rejlő kihasználatlan lehetőségeket. „A természeti erőforrások, különösen... a vízkészlet... a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.” [Magyarország Alaptörvénye 2011. április 25., P) cikk]

Éljenek jogaikkal, a jövő érdekében ismerkedjenek meg az új Vízyűjtő-gazdálkodási Tervekkel és véleményezzék azokat!

Somlyódy Balázs
főigazgató

Országos Vízügyi Főigazgatóság

